

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 298. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_309A-txt-shoot-idm7891.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Dog, dette maa være nok sagt om Ludvigs glimrende Aarhundrede, da vel det Halve var nok til at bevise, at Ligegyldigheden kun behøvede et kort Skridt for at gaae over til Spot med alt Helligt og Nedbrydelse af alle Skranker, eller med andre Ord, man seer, at det attende Aarhundrede var en saa naturlig Søn af det syttende, at han blot kunde bestyrtse hvem der med uhyre Forblindelse havde været forgabet i Moderen, den hjerteløse Skjøge, der satte Alt, selv Andagt og Lærdom i sin Forfængeligheds Tjeneste, og hvis Søn, naar han kom til Skjels-Alder nødvendig maatte stræbe at slaae den *Sandhed* ihjel, der ei lod sig forblinde eller bestikke. Kun een Ting fattedes for at han med noget Skin kunde bespotte Sandheden, den maatte med en vis *tilsyneladende* Grundighed og Sandheds-Kjærlighed være gjort tvivlsom og mistænkelig, og vel havde Normannen Richard Simon ^{*}døde 1712. dertil gjort en god Begyndelse i sin Kritik over det Gamle Testamente, men deels var den for lærd og tør, og deels var det egenlig det *Nye Testamente* der maatte af Veien 299før Boldgaden blev fri. Her kunde Frankerig, især efter at have fordrevet Hugonotterne, virkelig ikke hjælpe sig selv, men blev dog ikke forlegen, da der ogsaa udenlands gaves Folk, som kjedtes ved Aaget, og det havde fostret en Søn i sit Skjød, der selv udenlands kom *Moders-Maalet* godt ihu, og betænkde sit Folks Tarv. Denne Søn heed fornemmelig Peter Bayle, en Hugonot af Fødsel, ^{*}døde 1706. og, paa et kort Ophold nær i den chatolske Kirkes Skjød, ogsaa af Bekjendelse, men en Spotter i Grunden, en Tvivler af Profession, og fransk Skribent i Rotterdam. Det er, som bekjendt, hans saakaldte historiskcritiske Ordbog, som han udgav i sit 48de Aar, ^{*}1695. der har erhvervet ham lovlige Krav paa den franske Aands Taknemmelighed og alle Sandhedsvenners dybe Afskye. Under Skin af en Ridder for den groveste Overtro (Troe paa hvad der var aldeles *utroværdigt*) stræbde han at nedbryde al Overbeviisning om aandig Sandhed, i det han paa den ene Side søgte at indbilde Folk man ei kunde lide enten paa Fornuft eller Historie, og paa den anden at bevise at ikke alene den aabenbarede men selv den naturlige Religions Grundsætninger streed ligefrem mod Fornuften. Da nu Christendommens Troværdighed aabenbar beroer paa Sikkerheden af en historisk Begivenhed, er det ligefrem latterlig Overtro at antage den, naar Sikkerheden fattes, og den stræbde Bayle at nedbryde, ikke alene ved almindelige Indven300dinger mod Historiens Paalidelighed, men ved at vække al den Tvivl han kunde om det Ny Testaments Ægthed og Troværdighed, saa der ei kan være mindste Tvivl om hans Hensigt, thi havde han ei *med Forsæt* gjort hvad Læseren seer, da maatte han have skrevet med *ubevidst Overlæg*, som er en Umuelighed og Selv-Modsigelse.